

[Arne Larsen.]

Den højtærede boligminister gjorde i sin fremsættelsestale den 7. november udmærket rede for, hvorledes boligloven af december 1958 lagde grunden til den, som det udtryktes, „næsten eksplosive vækst i det private byggeri“, idet der skabtes et nyt organiseret lånemarked for tredjeprioriteter, der kunne operere i ly af de eksisterende skatteprivilegier. Det såkaldte støttede byggeri for den jævne befolkning blev holdt tilbage til skade for den boligsociale linje.

Dette er imidlertid kun den ene side af sagen, men den højtærede boligminister kom ikke længere i sin redegørelse. En ting blev glemt, nemlig den, at da man spændte staten fra, gjorde man det, uanset at man vidste, at de i forvejen svage kurser ville blive endnu svagere ved at smide yderligere dynger af papirer på obligationsmarkedet. I professor von Eybens bog om pantetretten omtales den såkaldt midlertidige lånefond, som netop skulle råde bod på de dengang dårlige kurser ved en kortere udskydelse af den endelige prioritering. Efter en kort tid gjorde man denne lånefond permanent, men efter at den var gjort permanent, har den ikke ydet noget lån, fordi man ikke havde tillid til, at kurserne ville bedre sig. Man frygtede tværtimod, at låntageren skulle blive dårligere stillet på det tidspunkt, hvor afløsningen skulle finde sted. Dette var eksperternes viden på det tidspunkt, man oprettede realkreditinstitutterne, men uanset dette oprettedes disse, skønt enhver burde kunne se — og det blev også sagt fra mange sider — at nye udbud af obligationer kun kunne virke på den måde, at kurserne trykkedes yderligere. Det viste sig da også at slå til i praksis.

Statens støtte var kun fjernet på papiret. Den kom ind ad bagvejen i form af driftstilskudsordningen, som måtte etableres, og som lagde beslag på statskontorer og kommuner. Yderligere kursfald medførte, at det blev nødvendigt ved lov at give hjemmel for yderligere tillæg til driftstilskud. Men dette var ikke det eneste. Danmarks nationalbank måtte gang på gang aftage de obligationer, der ikke var købere til, med den begrundelse, at bunden ellers ville gå ud af obligationsmarkedet. Med andre ord: den totale fiasko for det nye system. Faktum er, at lejen er blevet dyrere og dyrere ved denne

ordning, der hverken kan kaldes liberal eller social. Denne yderligere redegørelse manglede vi i den højtærede boligministers tale, en redegørelse, som måske kunne have ført til, at man besindede sig og erkendte, at det ikke længere er tilstrækkeligt med afbødende og regulerende foranstaltninger, men at et helt nyt system er blevet nødvendigt.

Vi er blevet stillet over for det faktum, at banker og finansieringsselskaber ikke vil medvirke til at gennemføre de foreslåede ændringer i boligloven, og det kan man for så vidt ikke fortænke dem i, for det ville for dem være en direkte erkendelse af, at systemet er ubrugeligt. Det er jo for en stor del parcelhusene, hr. direktør Nørby i tredjeprioritetsinstituttet skal leve af, og nu, hvor der i lovforslaget i realiteten kræves et eget indskud på ca. en tredjedel, vil det for de fleste blive umuligt at finansiere eget byggeri uden statsgaranti, idet et af de grelleste udslag af galskaben i 58-loven, kontantlåneordningen, falder bort sammen med de private garantiordninger.

Det negative i regeringens boligoplæg bør derfor erstattes af et positivt forslag, der igen gør boligministeren til boligminister i dette land og giver en mulighed for løsning af boligproblemet.

Lad os derfor se nærmere på det af socialistiske folkeparti fremsatte forslag om oprettelse af en boligfond og se det i lyset af den stedfundne udvikling og i lyset af regeringens utilstrækkelige oplæg.

Indledningsvis skal det anføres, at lovforslagets motto er, at vi skal bygge for at bo og ikke for at drive spekulation. Boligspørgsmålet har aldrig kunnet løses tilfredsstillende ved anvendelse af liberale principper. Udgangspunktet må derfor være et rent socialt sigte, der frigør boligen fra alle fordyrende faktorer såsom svingende konjunkturer og forværringer i den internationale situation, som vi så ofte har set spille ind.

Da sammenhængen mellem lejeniveau og nybyggeri er af største vigtighed, skal spørgsmålet lejen løses ud fra, hvad jeg vil kalde et boligfondslejeniveau, og ikke ud fra et spekulationsniveau, der presser lejen op på et unaturligt niveau og bestemmes af et rent sælgers marked. Ved siden af at udelukke spekulationsmomentet, hvad top-